

TOSHKENT SHAHAR OLMAZOR TUMANIDA 2023-2024 YILLARDA AMALGA OSHIRILGAN TASHABBUSLI BYUDJETLASHTIRISH JARAYONI

Ibragimov Durbek

Sharapov Ibrohim

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

“Moliya” fakulteti 83-guruh talabalari

Annotatsiya: Ushbu maqolada Toshkent shahar Olmazor tumanida 2023-yil 1-2-mavsum 2024-yil 1-mavsum tashabbusli byudjetlashtirish jarayonida ajratilgan mablag'lar miqdori va amalga oshirilgan loyihalar tahlil qilingan.

Kalit so'zlar : tashabbusli byudjet, openbudget.uz, tashabbus, ovoz berish, moderatsiya, ishchi komissiya, g'olib loyihani aniqlash, “Fuqarolar tashabbusli jamg'armasi”, shartnoma tuzish.

So'nggi yillarda mamlakatimizda byudjet ma'lumotlarining ochiqligi va shaffofligini yanada oshirish, byudjet mablag'larining shakllanishi va sarflanishi ustidan va jamoatchilik nazoratini kuchaytirish bo'yicha tizimli ishlar amalga oshirilmoqda.

Biz mamlakatimizda amalga oshirilayotgan tashabbusli byudjetlashtirish amaliyoti, mavjud holatni o'rganish uchun Toshkent shahar Olmazor tumani misolida 2023-yil 1-2-mavsum 2024-yil 1-mavsum “Tashabbusli byudjet” loyihalari va ularning ijrosi yuzasidan olib borilgan ishlar bilan bog'liq ma'lumotlar bilan tanishib chiqdik.

Quyidagi 1-jadvalda Toshkent shahar Olmazor tumanida tashabbusli budjetlashtirish uchun yo'naltirilgan mablag'lar miqdori, yil boshiga va yil oxiriga byudjet hisobida qolgan qoldiqlari miqdori haqida shuning bilan birgalikda loyihalarning moliyalashtirilgan mablag'larini ko'rishimiz mumkin.

1-jadval

Toshkent shahar olmazor tumani tashabbusli budjetlashtirish uchun
yo'naltirilgan mablag'lar miqdori

(ming so'mda)

T/r	Ko'rsatkich nomi	2023-yil	2024-yil
1.	Yil boshiga qoldiq	2 017 700,0	2 360 446,3
2.	Hisobot davrida “Fuqarolar tashabbusi jamg'armasi”ga o'tkazilgan mablag'lar	28 336 046,0	2 177 200,0
3.	“Fuqarolar tashabbusi jamg'armasi”dan tadbirlarni moliyalashtirish uchun yo'naltirilgan	27 541 000,0	19 362 600,0

3.1.	Bajarilgan ishlar uchun xisobvaraqlardan moliyalashtirilgan mablag'	21 830 030,4	5 317 544,1
3.2.	Hisobvaraqlardagi qoldiq	1 016 046,0	14 045 055,9
4.	"Fuqarolar tashabbusi jamg'armasi"da qoldiq mablag'	2 812 746,0	3 146 941,3

Yuqoridagi jadvaldan guvohi bo'lishimiz mumkinki(1-jadval) 2021-2023-yillar mobaynida tashabbusli byudjet loyihasiga ajratilayotgan mablag'lar miqdori yil sayin o'sish va kamayishi kuzatilgan. Bunda 2023-yilda 27 541 mln. so'm miqdoridagi summa ajratilgan bo'lsa, 2024-yil birinchi yarmida 19 362 mln. so'm miqdoridagi summa ajratilgan va bu 2023-yil 1-yarim yilligiga nisbatan bir necha barobarga ko'p. Shu bilan birga quyidagi jadvalda (2-jadval), 2023-yil oxiri va 2024-yil 1-yarm yilligi oralig'ida qaysi soha va yo'nalishlar moliyalashtirilganligi va qaysi sohadalarda kamchiliklar ko'proq bartaraf etilgani guvohi bo'lishimiz mumkin.

2-jadval

Toshkent shahar Olmazor tumani tashabbusli budjetlashtirish natijasida amalga oshirilgan tadbirlar (ming so'mda)

T/r	Tadbirlar nomi	Moliyalashtirilgan takliflar soni		Sarflangan mablag' (ming so'mda)	
		2023-yil	2024-yil	2023-yil	2024-yil
Jami		23	16	27 541 000,0	19 362 600,0
1.	Hududiy ichki yo'llar	-	-	-	-
2.	Umumta'lim maktablarini ta'mirlash va jihozlash	8	2	9 434 000,0	1 665 000,0
3.	Maktabgacha ta'lim muassasalarini ta'mirlash va jihozlash	-	-	-	-
4.	Sog'liqni saqlash muassasalarini ta'mirlash va jihozlash	11	9	13 407 000,0	11 660 000,0
5.	Boshqa ijtimoiy soha muassasalarini ta'mirlash va jihozlash	4	5	4 700 000,0	6 037 600,0
6.	Ichimlik suvi ta'minotini yaxshilash	-	-	-	-
7.	Ko'cha chiroqlarini o'rnatish tadbirlari	-	-	-	-
8.	Hududlarni tartibga keltirish (obodonlashtirish va ko'kalamzorlashtirish)	-	-	-	-
9.	Boshqa tadbirlar	-	-	-	-

--	--	--	--	--	--	--

Yuqoridagi jadvaldan shuni guvohi bo'ldikki: umumiy 2023-2024-yil birinchi choragiga nisbatan umumta'lim maktablarini ta'mirlash va jihozlash uchun jami 10 ta loyiha, sog'liqni saqlash muassasalarini ta'mirlash va jihozlash uchun 20 ta loyiha, boshqa ijtimoiy soha muassasalarini ta'mirlash va jihozlash uchun 9 ta loyiha moliyalashtirilgan. Bizga ma'lumki O'zbekiston Respublikasi Oliy Majlis Senati Kengashining, "Tashabbusli byudjet jarayonlarini o'tkazish hamda moliyalashtirish tartibi to'g'risidagi nizomi"da Tashabbusli byudjet loyihalari g'oliblarini moliyalashtirish tartibi keltirib o'tilingan. Unga ko'ra quyidagilar tashabbusli budjet jarayonini moliyalashtirishga yo'naltiriladi: tuman (shahar)lar budjetlarining tasdiqlangan umumiy xarajatlarining kamida 5 foizi; tuman (shahar) budjetlari qo'shimcha mablag'larining kamida 30 foizi; Qoraqalpog'iston Respublikasi, viloyatlar va Toshkent shahrining budjetlari qo'shimcha mablag'larining 30 foizi;tuman (shahar) budjetlarida ichki yo'llarni ta'mirlash uchun ko'zda tutilgan mablag'lar; vazirlik va idoralarning tegishli davr uchun tasdiqlangan rivojlantirish dasturlari doirasida ko'zda tutilgan mablag'lar.

3-jadval

Toshkent shahar olmozor tumanida Fuqarolar tashabbusli jamg'armasi mablag'larining shakllanish manbalari (ming so'mda)

Fuqarolar tashabbusi jamg'armasi mablag'larini shakllantirish manbalari		2023-yil				2024-yil	
		1-chorak	2-chorak	3-chorak	4-chorak	1-chorak	2-chorak
Tuman mahalliy budjeti tasdiqlangan umumiy xarajatlarning 5 foiz qismi miqdorida ajratilgan mablag'lar		4 500 000		4 500 000		10 547 000	
Tuman mahalliy budjeti qo'shimcha manbalarning 30 fozi miqdorida ajratiladigan mablag'lar		4 129 900	9 552 046	4 452 100	1202 000	5 681 000	
Shu jumladan	Erkin qoldiq mablag'lari	3 521 900				4 925 500	
	Daromadlarning hisobot choraklari yakunlari bo'yicha		1 490 000	4 452 100	1 202 000		

Iqtisod qilingan mablag'lar						755 500	
Тошкент шаҳар ҳокимининг 2023 йил 17 мартдаги 202-14-0-К/23-сонли қарорга асосан	608 000						
Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 10 апрелдаги ПҚ-117-сонли қарорига асосан		7 046 000					
Jami ajratilgan mablag'lar	8 629 900	9 552 046	8 952 100	1 202 000	17 563 000		

Yuqoridagi (3-jadval)dan shuni anglashimiz mumkinki Toshkent shahar Olmazor tumanida 2023-yil 1-chorak uchun tuman mahalliy budjeti qo'shimcha manbaalarning 30 fozi miqdorida ajratiladigan mablag'lar 4mlrd 219 mln. so'mni tashkil etgan va bu summa 2-chorakda 9mlrd 552 mln.so'mga oshgan.Shu jumladan 2023-yil 4-chorak yakuni bo'yicha tuman miqyosida 1mlrd. 280 mln. so'mni tashkil qilgan.Ushbu ko'rsatkichlar 2024-yilga kelib ijobiy ko'rsatkichlarni ko'rsatadi. Ya'ni: Tuman mahalliy budjeti tasdiqlangan umumiy xarajatlarning 5 foiz qismi miqdorida ajratilgan mabag'lar 1-chorakda, 10 mlrd. 547 mln. so'mni tashkil etgan, Tuman mahalliy budjeti qo'shimcha manbalarning 30 fozi miqdorida ajratiladigan mablag'lar esa 1-chorak holatiga qariyb 5mlrd 681 mln. so'mni tashkil qilgan. Erkin qoldiq mablag'lari qariyb 4mlrd 925 mln. so'm miqdorida jalb etilgan.

2023-yil holati uchun tahlil qiladigan bo'lsak, tuman mahalliy budjeti tasdiqlangan umumiy xarajatlarning 5 foiz qismi miqdorida ajratilgan mabag'lari 1-chorakda 4 mlrd. 500 mln. so'mni tashkil qilgan, 3- chorakda ham 4mlrd 500mln so'm miqdoridagi pul mablag'lari ajratilgan.

4-jadval

Toshkent shahar olmazor tumani tashabbusli budjetlashtirish natijasida amalga oshirilgan loyihalar tarkibi (mln so‘mda)

T/r	Tadbirning qisqacha mazmuni (sohasi)	Jami to‘plagan ovozlar soni	Shu jumladan			Moliyalashtirish uchun ajratilgan mablag’ miqdori
			onlayn ovozlar	oflayn ovozlar	SMS orqali ovozlar	
2023-yilda						
1.	Shahar 2-son tug‘ruk kompleksiga tibbiyot buyumlari harid kilish	3 965	3 965	0	0	1 157.0
2.	Respublika ixtisoslashtirilgan Pediatriya ilmiy amaliyot markazi LOR kasalliklari bulimiga yukori texnolog minimal invaziv endoskopik jarroxlikni utkazish uchun endoskopik texnika jamlanmasini harid kilish.	2 314	2 314	0	0	1 000.0
3.	O‘zbekiston Milliy universiteti talabalar shaharchasi sport majmuasi tamirtalash, er osti sug‘orish tizimi qurish, yashil maysali futbol maydoni suniy qoplamasi yotqizish tungi tozalash chiroklari o‘rnatish.	3 082	3 082	0	0	1 100.0
4.	29- umumtalim maktabi moddiy texnika bazasini rivojlantirish hamda ovozli kuzatuv kameralari bilan jixozlash	2 382	2 382	0	0	1 150.0
5.	Olmazor tumani Markaziy ko‘ptarmoqli poliklinikasi zamonaviy tibbiyot apparatlari bilan ta‘minlash	3 156	3 156	0	0	850.0
6.	Toshkent tibbiyot akademiyasi yotokhonasi khuddida 4 ta zamonaviy kurinishdagi mini-stadium barpo etish.	2 136	2 136		0	1 200.0
7.	O‘zbekiston Milliy universiteti 8 qavatli Iqtisodiyot fakulteti binosidagi umumiy	2 898	2 898	0	0	1 200.0

	foidalanishdagi hojathonalarni qayta ta'mirlash					
8.	165-sonli umumtalim maktabining qo'shimcha binosini mukammal ta'mirlash	2 097	2 097	0	0	1 200.0
9.	O'zbekiston Milliy Universiteti Genetika kafedrasida Talabalari uchun Molekulyar va ekologiya genetika laboratoriyasi tashkil etish hamda laboratoriya jihozlari va reagentlar bilan ta'minlash.	3 370	3 370	0	0	1 200.0
10.	119-sonli umumtalim maktabini ovozli kamelar bilan zamonaviy kompyuter texnikalari va elektron doskalar hamda raqam kutubxonalar uchun texnikalar sotib olish.	3 296	3 296	0	0	1 188.0
2023-yil 2-mavsum						
1.	Toshkent shahar Olmazor tumani Qorasaroy 272-uyda joylashgan Shahar 2-son tug'ruk majmualari bullimlarini zamonaviy org.technika va tibbiy apparatlar bilan ta'minlash.	4 843	4 843	0	0	1 320.0
2.	Shahar 1-son yukimli kasalliklar klinika shifokhonasini ta'mirlash va quyosh panellari o'rnatish.	4 607	4 607	0	0	1 320.0
3.	3-sonli Tug'ruk kompleksini zamonaviy tibbiyot uskunlari bilan jixozlash	3 339	3 339	0	0	1 320.0
4.	20-oilaviy poliklinika zamonaviy org.texnika va Tibbiy apparatlari bilan jig'ozlash	3 105	3 105	0	0	1 200.0
5.	Olmazor tumani Tibbiyot birlashmasi Markaziy ko'ptarmoqli poliklinikasi zamonaviy tibbiy apparatlar bilan jixozlash	3 035	3 035	0	0	1 320.0
6.	Olmazor tumani Tibbiyot birlashmasi Markaziy ko'ptarmoqli poliklinikasi	3 001	3 001	0	0	1 320.0

	zamonaviy ofis uskunalari bilan jixozlash					
7.	15-oilaviy poliklinikasini zamonaviy org.texnika va fizioterapiya bilan jixozlash	2 926	2 926	0	0	1 300.0
8.	18-oilaviy poliklinikasini zamonaviy org.texnika va Tibbiy apparatlar bilan jixozlash.	2 578	2 578	0	0	1 200.0
2024-yil 1-mavsum						
1.	Olmazor tuman tibbiyot birlashmasi-markasiy ko'p tarmoqli Poliklinikasi Soglikni saqlash ehtiyojlarini ta'mirlash va moddiy-texnika bazasini rivojlantirish tadbilari					1 360,0
2.	Mirzo Ulug'bek nomidagi O'zbekiston Milliy Universiteti Geografiya va geoaxbort tizimlar fakulteti Geodeziya va geoinformatika kafedrasini "Geodeziya" hamdab "Fotogrammetriya va tadqiqot usullari" laboratoriyasi, zamonaviy geodezik asboblari va ishchi stationlar bilan jixozlash					1 200,0
3.	Energy sogasi uchun yukori malakali kadrlar tayyerlash maksadida, Toshkent davlat texnologiya universitetlari va energetika fakulteti talabalariga kulay shart sharoit qilish, manaviy-marifiy yordam tasir doirasini kengayish maksad ekrani, talim sifatini Led ekran, ta'lim sifatini oshirish, o'quv jarayonida zamonaviy AKT Qurilishlaridan foidalalanib, zamonaviy "Smart auditoriya" lar tashkil etish					937,6
4.	Shahar 3-son tugruk kompleksi Sog saqlanishni ta'mirlash va					1 360,0

	moddiy-texnika bazasini rivojlantirish tadbilari					
5.	119-umumtalim maktablarini ta'mirlash va moddiy-texnika bazasini rivozhlantirish tadbilari					875,0
6.	Mirzo Ulug,,bek nomidagi O,,zbekiston Milliy universiteti Amaliy matematika va intellektual texnologiyalar fakulteti "Axborot xavfsizligi" kafedrasida "Berilganlarning intellektual tahlili va Kiberxavfsizlik" (Big Data Analysis and Cybersecurity) o"quv laboratoriyasining tashkil etilishi va kerakli jihozlar hamda zamonaviy axborot-kommunikasiya qurilmalari bilan ta"minlanish					1 200,0
7.	16-son Oilaviy poliklinika Sog' joyini saqlash muassasalarini ta'mirlash va moddiy-texnika bazasini rivojlantirish tadbirl					1 360,0
8.	Respublika musiqa va san'at kolleji asosan san'atning praffisional talim soxasiga koproq etibor					1 350,0
9.	159-umumtalim maktablarini ta'mirlash va moddiy-texnika bazasini rivojlantirish tadbirlari.					790,0
10.	1- yukumli yukumli clinics shifokhonasi Sog saklash ishdanni ta'mirlash va moddiy-texnika bazasini rivojlantirish tadbilari					1 360,0

Toshkent shahar olmazor tumani 2023-yildagi tashabbusli budjetlashtirish natijasida amalga oshirilhan loyihalar tarkibi ko'radigin bo'lsak 4 chorak yakunlari bo'yicha 23 loyiha moliyalashtirilgan bo'lib bu loyihalarni moliyashtirish uchun ajratilgan pul mablag'i 27541.0 mln. so'mni tashkil etsa shundan foydalanilgan pul

mablag'i qiymati 21830.0 mln. so'mni tashkil qilgan .Bu loyihalar hududiy ichki yo'llar va qorovulxona qurish va ichimlik suvi uchun sarflangan .Bu loyiha tasdiqlanishida Olmazor Tumani Mahallar faollari va fuqarolari faol ishtirok etishgan bo'lib 67 778 fuqarolar tomonidan ovoz yig'ilib ushbu loyiha 100 % ovoz onlayn orqali berilgan. Bu loyihalar umumtalim maktablarini tamirlash va qayta jihozlash uchun, hududiy ichki yo'llarga va qolgan qilsmi esa sog'liqni saqlash muassasalarni tamirlash va qayta jihozlash va ijtimoiy muassasalarii tamirlash va qayta jihozlash uchun jalb etilgan.

Yuqoridagi barcha jadvallar ma'lumotlardan kelib chiqib shuni xulosa qilishimiz mumkinki 2023-2024-yillar orlig'ida tashabbusli byudjet doirasida Olmazor tumanida istiqomat qiluvchilar va boshqa aholilar orasidagi fuqarolar faolligi oshgan. Tashabbusli byudjet loyihasiga berilayotgan loyihalarning soni yil sayin oshib borishi, ularning moliyalashtirilishi uchun berilayotgan ovozlarning ortib borishi va shu jumladan tuman doirasida loyihalar moliyalashtirilishi uchun byudjet summasining ortib borishida ham buning tasdiqini ko'rishimiz mumkin. Davlatimiz tomonidan berilayotgan bunday erkinliklarning vujudga kelishida, viloyat va tumanlar orasida byudjet mablag'larining sarfida aholining ishtirokini oshirishda va uning aholi uchun eng kerakli va dolzarb bo'lgan yo'nalishlarga sarflanishida "Tashabbusli byudjet" loyihasining o'rne katta. Kelajakda bu loyihani qo'llab quvvatlab, davlat miqyosida, aholining keng ko'lamini qamrab olish, xorij tajribasini o'rganib, uning o'zimizda ham joriy ettirish yo'llarini ishlab chiqish davlatimizning eng oliy va dolzarb masalalaridan biri bo'lishi kerak. Shu orqali biz yurtimizdagi chekka hududlarda ham katta o'zgarishlarga va yaxshi infratuzilmalar qurilishiga shuning bilan birgalikda aholi turmush tarzining yaxshilanishiga sabab bo'lishimiz mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Malikov T, Kobulov K. Models of market economy formation and Interaction of fiscal policy. International Journal of Economic Growth and Environmental Issues-ISSN.:2321-6247.
2. Malikov T, Byudjet HN. O 'quv qo 'llanma. Toshkent:"Iqtisod-moliya. 2008;84.
3. Malikov T. Haydarov N. Budjet daromadlari va xarajatlari. O 'quv qo 'llanma, Toshkent:"IQTISOD-MOLIYA. 2007.
4. Xaydarov N. Soliqlar va soliqqa tortish masalalari. O'quv qo'llanma. Toshkent: Akademiya. 2007.
5. N Khaydarov. International experience of the development of tourism in Uzbekistan. Интеграция. Эволюция. Устойчивость: пути развития социально-экономических систем.2021
6. N Khaydarov. Agricultural Development in Uzbekistan: Agricultural Reforms versus Transboundary Water Issues. Developing Country Studies. ISSN, 2015

7. Хайдаров Н. Маҳаллий бюджетлар даромадини барқарорлаштириш йўллари.“. InПандемиядан кейинги иқтисодиёт: рисклар, муаммолар, ечимлар” халқаро илмий-амалий конференция мақолалар тўплами (Vol. 2022).
8. МОЛИЯВИЙ САВОДХОНЛИКНИ ОШИРИШГА “ЯШИЛ ЧИРОҚ”–ДАВР ТАЛАБИ. Архив научных исследований. 2020
9. О‘роқов У. Tursunova Zulayho Abdujobir qizi. O‘zbekistonda davlat tashqi qarzini samarali boshqarishda davlat qarziga xizmat ko‘rsatish kafolat jamg‘armasining o‘rni.“. Science and Education” Scientific Journal/ISSN. 2022 Jun:2181-0842.
10. О‘роқов УУ, Anvarov NM. Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirishda byudjet-soliq siyosatining ahamiyati. Barqarorlik va yetakchi tadqiqotlar onlayn ilmiy jurnali.
11. Yunusovich OR, Baxtiyorovich MM, Maxmud o‘g‘li MM. Mamlakat investitsiya jozibadorligini oshirish orqali xalqaro kapitalni jalb qilish masalalari.“. Science and Education” Scientific Journal/ISSN. 2022 Jun:2181-0842.
12. Ўроқов У, Иргашев И, Ғайбуллаев О. Фуқаролар иштирокидаги маҳаллий бюджет.
13. УУ О‘роқов, JA Yomg‘Irov. Mahalliy byudjetlar barqarorligini ta‘minlash masalalari. Central Asian Research Journal for Interdisciplinary ..., 2022
14. U O‘roqov, ZAQ Tursunova. O‘zbekistonda davlat tashqi qarzini samarali boshqarishda davlat qarziga xizmat ko‘rsatish kafolat jamg‘armasining o‘rni. Science and Education, 2022.
15. Уроков УЮ. К, ишлок хужалиги субъектларини солиқ имтиёзлари орқали рафбатлантириш. Иқтисодиёт ва таълим. 2015;12.
16. Yunusovich OR. Abduazimova Farzona Axmadqul qizi. Davlat maqsadli jamg‘armalarining mamlakatni ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishdagi ahamiyati.“. Science and Education” Scientific Journal/ISSN. 2022 Jun:2181-0842.
17. Ўроқов У. Маҳаллий бюджетлар молиявий барқарорлигини белгиловчи кўрсаткичлар. 2020
18. Ўроқов У. Маҳаллий бюджетлар даромадларини шакллантиришнинг самарали йўллари. 2017
19. Ўроқов У. Маҳаллий бюджетлар мустақиллигини оширишга оид назарий қарашлар.“. InЎзбекистоннинг халқаро молия тизимида интеграциялашувни кучайтириш йўллари” мавзусидаги республика илмий-амалий конференция. ТМИ 2020.
20. Уроков У. Маҳаллий бюджетлар молиявий барқарорлигини белгиловчи курсаткичлар. Молия-кредит тизимининг иқтисодиётнинг реал сектори билан узро муносабатларини институционал ривожлантириш” мавзусидаги халқаро. 2020.

21. Уроков У. Маҳ, аллий бюджетлар мустақиллигини оширишнинг устувор йўналишлари. Science and Education. 2022 Jun;6.
22. Уроков УЮ, Юлдашева НВ. Пути повышения финансовой самостоятельности местных бюджетов Республики Узбекистан. Интернаука: электрон. научн. журн. 2022;3:226.
23. У Ўроқов, Д Ускенбаева. Ўзбекистонда ташаббусли бюджетни жорий этишнинг ташкилий-ҳуқуқий асослари - Science and Education, 2022
24. НВ Юлдашева. Типология моделей межбюджетных отношений. Вестник науки и образования, 2016. №6, стр.64-66
25. Юлдашева Н.В Бабаева Ш.С. Специфика организации государственной финансовой поддержки субъектов малого бизнеса в Республике Узбекистан. Интернаука, 2022
26. Ўроқов УЮ. Маҳаллий бюджетлар шаффофлиги ва очиқлигини таъминлашнинг устувор йўналишлари. Бизнес-Эксперт журналари. 2020;4.
27. Ўроқов У. Бюджет маблағларидан самарали фойдаланишни таъминлаш йўллари.“.2017
28. Ўроқов У. Маҳаллий бюджетлар молиявий мустақиллигини оширишнинг замонавий муаммолари. Халқаро илмий-амалий анжуман материаллари тўплами. ТМИ. 2022.
29. Ўроқов У. Маҳаллий бюджетлар даромад базасини кенгайтириш масалалари. InРеспублика ўқув юртлараро конференция тўплами. ТМИ-2009 йил (Vol. 18).
30. Гайбуллаев О, Ўроқов У. Ўзбекистон Республикасида бюджет тизими ва жараёни.2016
31. Хайдаров Н. Иқтисодий эркинлаштириш шароитида корхоналар инвестицион фаолиятидаги молия-солиқ муносабатларини такомиллаштириш масалалари. Иқтисод фанлари доктори илмий даражасини олиш учун ёзилган диссертация автореферати. 2003.
32. Хайдаров Н. Маҳаллий бюджетларнинг даромад манбалари.“. InЎзбекистон Республикасида ташаббусли бюджетлаштиришнинг хусусиятлари ва ривожланиш истикболлари” мавзусида халқаро илмий-амалий конференция 2022.